

יחידת לימוד / אילן לוי ויוסי סקאל

1. **הנושא :** הכרזת העצמאות של מדינת ישראל.
2. **חומר לימוד קודם :** רקע היסטורי להקמת מדינה , אזכור הצעות החלוקה של שנות ה-30 , החלטה 181 של האו"ם , (החלטת החלוקה) מיום כ"ט בנובמבר 1947 , מלחמת העצמאות.
3. **הרציונאל :** פרק המבוא ללימודי האזרחות ע"פ מתכונת המעודכנת , היחידה תתפרס על פני שלוש שיעורים , המטרה בשלב זה היא להכיר את ההכרזה על כל חלקיה .

4. **מטרות היחידה:**

- א. יכירו את תוכן מגיל העצמאות על חלקיה השונים.
- ב. יבינו מהי הזכות להגדרה עצמית של כל עם ושל העם היהודי למדינה בארץ ישראל.
- ג. יכירו שעל פי המגילה המדינה הוקמה כמדינה יהודית עם עקרונות וערכים דמוקרטיים.
- ד. יכירו את גבולות המדינה על פי הצעת החלוקה ומיקום אתרים מרכזיים.
- ה. יבינו שיש זיקה ושונות בין המגילה להחלטת עצרת האו"ם 181 מכט' בנובמבר 1947 (תוכנית החלוקה).
- ו. יבינו שמגילה מבססת את זכותו של העם היהודי להקמת מדינה יהודית בארץ ישראל.
- ז. יבינו שבמציאות יש לעיתים מתח במימוש שני ערכי היסוד של יהודיות ודמוקרטיה. ויש גם השלמה בין שני הערכים
- ח. יבינו את חשיבות המגילה אז והיום.

מטרות בתחום הערכים:

- א. יפנימו את ערכיה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית
- ב. יפנימו את היות מדינת ישראל מדינתו של העם היהודי ושל אזרחיה הלא יהודיים של המדינה
- ג. יכירו בזכויותיהם של כלל אזרחי מדינת ישראל באופן סובלני ופלורליסטי

מטרות בתחום הכישורים והמיומנויות :

- א. התלמידים ירכשו מיומנות בתחום: שאלת שאלות , ביצוע השוואה , מיון , תכנון הדרך , הסקת מסקנות , עיבוד מידע , גיבוש עמדה.
- ב. יתרגלו עבודה אישית ועצמאית.
- ג. התלמידים יתרגלו עבודת צוות.
- ד. התלמידים ישתמשו במיומנות הטיעון
- ה. ירכשו מיומנות בהתקנים ניידים לצרכי למידה במסגרת היחידה.

שיעור מס' 1: מה דומה ומה שונה בין תוכנית החלוקה למגילת העצמאות?

<p>שיעור 1 השוואה בין תוכנית החלוקה 181 החלוקה למגילת העצמאות?</p>	<p>שיעור נושא השיעור</p>
<p>מטרות השיעור:</p> <p>א. יכירו את תוכן מגילת העצמאות על חלקיה השונים. ב. יכירו שעל פי המגילה המדינה הוקמה כמדינה יהודית עם עקרונות וערכים דמוקרטיים. ג. יבינו שיש זיקה ושונות בין המגילה להחלטת עצרת האו"ם 181 מכת' בנובמבר 1947 (תוכנית החלוקה). ד. יכירו את גבולות המדינה על פי הצעת החלוקה ומיקום אתרים מרכזיים.</p> <p>מטרות בתחום הערכים:</p> <p>א. יפנימו את ערכיה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית ב. יכירו בזכויותיהם של כלל אזרחי מדינת ישראל באופן סובלני ופולורליסטי</p> <p>מטרות בתחום הכישורים והמיומנויות:</p> <p>א. התלמידים ירכשו מיומנות השוואה, מיון, עיבוד יתרגלו עבודה אישית ועצמאית. ב. התלמידים יתרגלו עבודת צוות. ג. ירכשו מיומנות בהתקנים ניידים לצרכי למידה במסגרת היחידה.</p>	<p>מטרות מרכזיות לשיעור</p>
<p>45 דק'</p>	<p>זמן מתוכנן</p>
<p>מטלה באמצעות google earth</p>	<p>מטלה ש.ב.</p>
<p>טאבלט לכול זוג שימוש באפליקציית QR Reader דפי עזר (ברקוד) x20 אפליקציית google earth - מטלת בית !</p>	<p>עזרים</p>
<p> </p>	<p>תוכנות / אפליקציות</p>

מהלך השיעור

5 דק' פתיחה- הכוונה לרקע ההיסטורי (משיעור קודם) תוך התמקדות בתכנית החלוקה.

נושא השיעור : מה דומה ומה שונה בין תכנית החלוקה למגילת העצמאות?

20 דק' השוואה ראשונית- חלוקה לזוגות כאשר לאחד מבני הזוג יש את תוכנה של מגילת העצמאות ולשני את תכנית החלוקה (הפנייה למקור אלקטרוני).
החלטה 181 ומגילת העצמאות – דף עזר למערך שיעור נספח א'

על כל תלמיד לקרוא את את הכתוב ולענות על 3 מתוך 5 השאלות:

- א. ציין תאריכים המאזכרים במסמך. (תאריך המסמך, תאריך תוקף המסמך)
- ב. מהם גבולות המדינה על פי המגילה / החלטת האו"ם?
- ג. האם ירושלים מופיעה במגילה/החלטת האו"ם ולמי היא שייכת?
- ד. האם המדינה דמוקרטית?
- ה. האם המדינה מוגדרת כמדינה יהודית?
- ו. האם גבולות המדינה פתוחים לעלייה?

ב.

יש להשתמש במקורות מידע לאתר נתונים.

10 דק' שיתוף מידע וסיכום

10 דק' דיון והעמקה בשאלה – מה דומה ומה שונה בין תוכנית החלוקה למגילת

העצמאות?

נקודות דמיון:

1. אופייה של המדינה כמדינה יהודית - האו"ם קיבל החלטה על הקמת מדינה יהודית ומדינה ערבית סרבו לקבל את ההחלטה היהודים קיבלו ומגילת העצמאות מממשת את החלטת האו"ם.
2. עליה למדינה יהודית - יכולת של יהודים להיכנס לארץ נקבע בהחלטת האו"ם וגם במגילה כלומר המדינה לא קמה רק עבור היהודים שהתגוררו בא"י אלא גם עבור היהודים שעדיין לא עלו לא"י.
3. באופי הדמוקרטי של המדינה גם בהחלטת האו"ם וגם במגילה מדובר על מאפיינים דמוקרטיים למרות שבמגילה המילה דמוקרטיה לא מופיעה.
4. חופש דת - בהחלטת האו"ם ובמגילה מדובר על הבטחת חופש דת ושמירה על המקומות הקדושים. זכות ללשון /שפה- בהחלטת האו"ם ובמגילה ישנה הבטחה לחופש שפה/ לשון.

נקודות שוני:

1. מעמדה של ירושלים - במגילת העצמאות ירושלים אינה מוזכרת כלל בהחלטת האו"ם נקבע שירושלים תהיה בשליטה של האו"ם.
2. איחוד כלכלי - במגילת העצמאות נכונות לשיתוף פעולה עם האו"ם להקמת האחדות הכלכלית של ארץ ישראל בשלמותה. בהחלטת האו"ם נקבע שתקיים אחדות כלכלית בין שתי המדינות תוך פירוט הנשוא בתחומים שונים.
3. גבולות המדינה - במגילת העצמאות אין כלל התייחסות לגבולות בהחלטת האו"ם נקבעו באופן ברור הגבולות של כל אחת מהמדינות

מטלת בית (עבודה ביחידים/ות) - הנחיות :

- יש להיכנס לאפליקציה, לאתר את מדינת ישראל ולבצע את המשימה הבאה :
- (1) האם גבולות המדינה בהתאם להצעת החלוקה 181, תואמים לגבולות המדינה כפי נקבעו ביום הכרזת העצמאות ולאלו הקיימים היום במדינת ישראל.
  - (2) אתר וסמן את נקודות הציון הבאות: באר שבע, ירושלים, בית שאן, טבריה, אילת, קיבוץ אילות, קיבוץ יד מרדכי, קיבוץ אור הנר, מרגליות, צוקים, תל אביב, נהריה, גוש עציון, אופקים, חניתה.
  - (3) אתר וציין 4 ערים, 4 ישובים, ו-4 קיבוצים בגבולות המדינה בהתאם להצעת החלוקה.
  - (4) אתר וציין 4 ערים, 4 ישובים ו-4 קיבוצים שאינם נכללים בגבולות אלו וקיימים כיום (רמז, שימו לב לגבולות המדינה לאחר 1967).

התוצרים יועלו דף קבוצת הפייסבוק הכיתתית (י"ב 5)

(רצינאל המשימה – המחשת גבולות המדינה אז והיום באופן מוחשי)

דף משימה לשיעור מס' 1

א. כול זוג תלמידים מקבל 3 ברקודים לסריקה:

החלטת האומות המאוחדות כ"ט בנובמבר 1947

מגילת העצמאות

מפת 1947

שיעור מס' 2: כיצד המגילה מגדירה את זכותנו החוקית להקמת המדינה?

שיעור 2	שיעור
כיצד המגילה מגדירה את זכותנו החוקית להקמת המדינה?	נושא השיעור
<p align="center">מטרות השיעור</p> <p>א. יבינו מהי הזכות להגדרה עצמית של כל עם ושל העם היהודי למדינה בארץ ישראל.</p> <p>ב. יבינו שמגילה מבססת את זכותו של העם היהודי להקמת מדינה יהודית בארץ ישראל.</p> <p align="center">מטרות בתחום הערכים:</p> <p>א. יפנימו את ערכיה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית</p> <p>ב. יכירו בזכויותיהם של כלל אזרחי מדינת ישראל באופן סובלני ופולורליסטי</p> <p align="center">מטרות בתחום הכישורים והמיומנויות:</p> <p>א. התלמידים ירכשו מיומנות בתחום: שאלת שאלות, ביצוע השוואה, מיון, תכנון הדרך, הסקת מסקנות, עיבוד מידע, גיבוש עמדה.</p> <p>ב. יתרגלו עבודה אישית ועצמאית.</p> <p>ג. עבודה בהתקנים ניידים</p>	מטרות מרכזיות לשיעור
45 דק'	זמן מתוכנן
<ul style="list-style-type: none"> • צפייה בסרטון • איתור סרטון/מאמר בנושא מגילת העצמאות במרשתת 	מטלה ש.ב.
<ul style="list-style-type: none"> • טאבלט לכול זוג • שימוש באפליקציית QR Reader • דפי עזר (ברקוד) 15x 	עזרים
	אפליקציות

מהלך השיעור

5 דק' פתיחה- הכוונה לשיעור קודם – החלטת האו"ם 181 ומגילת העצמאות.

נושא השיעור כיצד המגילה מגדירה את זכותנו החוקית להקמת המדינה?

25 דק' נימוקים- הכיתה תחולק ל- 4 קבוצות (10 תלמידים בקבוצה). על כל קבוצה למצוא הקשרים בהתאם לראשי הפרקים שקיבלו. (ביצוע מיון והתאמה)

מטלה לקבוצה:

נימוקים מסוג הסבר (לוגי)		נימוקים מסוג ראיות- סיבות		
סיבה מוסרית	הצדקה / זכות טבעית	הצדקה זכות / משפטית / הכרה בינלאומית	הצדקה / זכות היסטורית	
4	3	2	1	
<p>"השואה שנתחוללה על עם ישראל הוכיחה מחדש בעליל את ההכרח בפתרון בעיית העם היהודי מחוסר המולדת והעצמאות על ידי חידוש המדינה היהודית בארץ ישראל"- השואה הוכיחה את הצורך בהקמת מדינה יהודית. ולכן זוהי זכות המוצדקת של העם היהודי להקים מדינה יהודית בארץ ישראל.</p>	<p>"במלחמת העולם השנייה תרם היישוב העברי בארץ את מלוא חלקו למאבק האומות השוחרות חירות ושלום" (בעלות הברית) כנגד האויב הנאצי.. ובמאמצו המלחמתי "קנה לו את הזכות להימנות עם העמים מייסדי ברית האומות המאוחדות" "זוהי זכותו הטבעית של העם היהודי להיות ככל עם ועם עומד ברשות עצמו במדינתו הריבונית" ולכן זוהי זכות המוצדקת של העם היהודי להקים מדינה יהודית בארץ ישראל.</p>	<p>זכותו של העם היהודי להקים מדינה יהודית בארץ ישראל הוכרה בהצהרת בלפור ואושרה במנדט מטעם חבר הלאומים וב-29 בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות המאוחדות החלטה המחייבת הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל ולכן זוהי זכות המוצדקת של העם היהודי להקים מדינה יהודית בארץ ישראל.</p>	<p>"בארץ ישראל קם העם היהודי, ובה עוצבה דמותו הרוחנית, הדתית והמדינית," היהודים שמרו לארץ ישראל אמונים במהלך כל ההיסטוריה כשהיו בגלות (במנהגים ובקיום מצוות) "ובדורות האחרונים שבו לארצם בהמונים" ובנו את הארץ מתוך התפיסה הלאומית הציונית. ולכן זוהי זכות המוצדקת של העם היהודי להקים מדינה יהודית בארץ ישראל.</p>	<p><u>חלקים אלו יינתנו לקבוצות (ללא הכותרות)</u></p>

5 דק' זכות להקמת המדינה- הקרנת שקף עם הזכות המצורפת:
הזכות של כל עם למדינה. הזכות להגדרה עצמית היא זכות של קבוצה לאומית להגדיר את זהותה הפוליטית, את רצונה להיות לשלוט על עצמה במדינה משלה

10 דק' דיון וסיכום-התלמידים ידונו בשאלה: "כיצד המגילה מגדירה את זכותנו החוקית להקמת המדינה?" ולאחר מכן נסכם על ידי הקראה וקישור למגילה:

דף משימה שיעור מס' 2

על הקבוצה לסרוק את הברקודים , לקרוא את הטקסט ולמייין את תוכנו לאיזה עמודה הוא משתייך בתוכנו :

סיבה מוסרית	הצדקה / זכות טבעית	הצדקה זכות / משפטית / הכרה בינלאומית	הצדקה / זכות היסטורית

מטלה לשיעורי בית –

א. סרקו את הברקוד וצפו בסרטון :

ב. יש להיכנס למקורות מידע ולאתר סרטון / מאמר העוסק במגילת העצמאות (אתר הספרייה הלאומית , אתר הכנסת , ויקפדיה) - על כל תלמיד לשלוח בבלוג הכיתתי את נושא הסרטון / מאמר – ולהציג את נושאו ותוכנו (עד חצי עמוד) .

שיעור 3 - כיצד הנכם הייתם רוצים לראות את מדינת ישראל בשנת 2048?

שיעור 3	שיעור
<p>כיצד הייתם רוצים לראות את מדינת ישראל בשנת 2048? נסחו מחדש מגילת העצמאות בהתאם לחזוןך האישי</p>	נושא השיעור
<p style="text-align: center;"><u>מטרות השיעור:</u></p> <p>א. יכירו את תוכן מגילת העצמאות על חלקיה השונים. ב. יכירו שעל פי המגילה המדינה הוקמה כמדינה יהודית עם עקרונות וערכים דמוקרטיים. ג. יבינו שמגילה מבססת את זכותנו של העם היהודי להקמת מדינה יהודית בארץ ישראל. ד. יבינו את חשיבות המגילה אז והיום.</p> <p style="text-align: center;"><u>מטרות בתחום הערכים:</u></p> <p>ג. יפנימו את ערכיה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית ד. יכירו בזכויותיהם של כלל אזרחי מדינת ישראל באופן סובלני ופלורליסטי</p> <p style="text-align: center;"><u>מטרות בתחום הכישורים והמיומנויות</u></p> <p>א. יתרגלו עבודה אישית ועצמאית. ב. התלמידים יתרגלו עבודת צוות.</p>	מטרות מרכזיות לשיעור
45 דק'	זמן מתוכנן
ללא	מטלה ש.ב.
<ul style="list-style-type: none"> • טאבלט לכול זוג • שימוש בקבוצת פייסבוק כיתתית 	עזרים
	אפליקציות

מהלך השיעור

5 דק' קישור לשיעור האחרון – כיצד המגילה מגדירה את זכותנו החוקית להקמת המדינה.

25 דק' מטלה בזוגות – על כל זוג לנסח את מגילת העצמאות מחדש, תוך שימת דגש על הדברים שירצה שיקרו בעתיד במדינה. (עד חצי עמוד)

התוצרים יועלו לקבוצת פייסבוק כיתתית "י"ב 5 וכל צוות יחויב במתן תגובה לאחד מחבריו

10 דק' הצגת המגילות- יעלו (3-4 תלמידים/ ע"פ בחירה) להציג את המגילה שלהם. יינתנו שאלות

מכוונות כגון:

- מהי החשיבות של המגילה? האם נעזרת בה בכתיבת המגילה שלך?
- מהו מקומם של המיעוטים במגילה שכתבת?
- מהו מקומם של היהודים החיים בתפוצות במגילה שכתבת?

5 דק' סיכום – דיון בחשיבות המגילה וההשלכות שלה בעתיד.

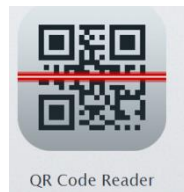
שימוש באפליקציות / תוכנות

תוכנות / אפליקציות ייעודיות במטלה :

- אפליקציית 'tumblr' משמש כפלטפורמה לפרסום מיקרו-בלוגים, הכוללים טקסט, תמונות, וידאו. (נפתח חשבון ונצרף את הכיתה לצורך העלאת טקסטים, תמונות וסרטונים - אופציונאלי כתוספת לקבוצת ה'פייסבוק').

- קבוצת פייסבוק כיתתית י"ב / 5 :

- אפליקציית קריאת QR

- אפליקציית google earth